

[Hanne Budtz.]

den højtærede undervisningsministers foreliggende lovforslag, er det første princip, der fastslås i ministerens forslag, det, at Danmarks radio, som den nu skal hedde, har eneret på radiospredning, det vil sige både på radiofoni og fjernsyn. Mit parti er af den opfattelse, at dette monopol ikke bør opretholdes. Det er det simpelt hen ud fra et almindeligt konservativt principielt syn på monopoler, og man må vel erkende, at det er et gode, at der skabes konkurrence, der højner kvaliteten, hvad enten det er på en vare eller en kunstart, eller hvilken udsendelse der nu kunne være tale om. Dertil kommer, at der er noget urimeligt i at have og at give love, der ikke overholdes, og den nuværende statsradios monopol er faktisk brudt af Radio Merkur, uden at det, så vidt jeg kan se, sker på ulovlig vis. At der så er visse internationale flagspørgsmål, som de danske myndigheder på noget emsig vis blander sig i, er én ting; en anden er: er der overhovedet nogen rimelig demokratisk begrundelse for at opretholde dette statsmonopol, således kan man vist kalde det, selv om radioen formelt er en selvejende institution?

Det var jo forbavsende at høre det ærede medlem fru Nina Andersen tale om, at hvis man ikke havde monopol, ja, så blev der kun mulighed for de kapitalstærke. Det er jo ikke netop den slags synspunkter, man plejer at høre fra socialdemokratisk side, når der tales om monopol-ikke-monopol, men under alle omstændigheder er det et spørgsmål, som vi meget gerne vil have overvejet og drøftet i det kommende udvalg.

Det næste princip, der fastslås i lovforslaget, er, at de økonomiske midler til driften tilvejebringes gennem lytternes og seernes licenser, d. v. s. at denne indtægt er den eneste, og dermed er reklame i Danmarks radio udelukket. Dette er jeg og flertallet i mit parti enig i. Vi mener, at virksomheden skal hvile i sig selv, og skulle der komme foreslåede udgifter, ja, så må de hellere dækkes gennem en licensforhøjelse end gennem reklame. Det er også i høj grad for at bevare den høje standard, som jeg mener vi har i vore radioudsendelser, at jeg mener, vi ikke bør have reklame.

Vi bør have uafhængige programmer, programmer, der er uafhængige af reklamen.

Erfaringerne fra USA taler efter min mening også absolut imod at indføre reklamer i statsradiofonien i den kommende Danmarks radio. Dette, at en god udsendelse pludselig bliver afbrudt, for at der kan reklameres for en eller anden vare, og at det er firmaerne, der stort set bestemmer, hvilke udsendelser der skal finde sted, mener jeg i høj grad indebærer en forringelse af kvaliteten og kan hverken være ønskeligt eller fornødent. Der er ganske vist også erfaringer andre steder fra, fra Storbritannien, fra Tyskland og Finland — i det sidstnævnte land er det i høj grad af økonomiske grunde, man må gøre disse forsøg — men der er vist ingen, der tør påstå, at det ikke i det lange løb vil gå ud over kvaliteten. At så de eventuelle private sendere må basere deres udsendelser alene på reklame, er en helt anden sag, det er det private erhvervs-livs sag, og kan de indføre en underholdning med noget let stof, ja, så kan Danmarks radio aflastes tilsvarende og bringe en tilsvarende mængde mere lødigt stof.

Lovforslaget favner radio og fjernsyn under ét. Der er vel teknisk og administrativt så afgørende forskelle mellem disse to udsendelsesarter, at det næppe kan være rigtigt midt i fjernsynets rivende, ja, man kan sige eksplosive udvikling at fastholde en fælles administration; og ikke mindst når fjernsynet får sit eget hus langt fra radioen, finder vi, at der er grund til i udvalget at få en drøftelse om administrativ adskillelse af de to udsendelsesarter. Der er lyttere, der over for mig har givet udtryk for deres ængstelse over, at der nu, da det er så spændende med alt det nye, som fjernsynet bringer, kan være en vis fare for, at programmerne tilrettelægges mere med henblik på fjernsynet end med henblik på radioen, og der er dog stadig væk langt flere radiolyttere end fjernseere. Jeg synes i høj grad, det er et spørgsmål, som må drøftes nærmere.

Radorådets sammensætning har været meget diskuteret. Ministerens forslag, der svarer til kommissionsbetænkningens, må anses for at være en løsning, der betegner en udvikling i forhold til den bestående ordning, en løsning, man i kommissionen